

PROJEKTNI ZADATAK ZA INVETARIZACIJU VRSTE *PINNA NOBILIS* NA PODRUČJU MORSKOG ZAŠTIĆENOG PODRUČJA PARKA PRIRODE „STARI ULCINJ“

1. CILJ

Predmetna aktivnost se organizuje u cilju sakupljanja podataka o prisustvu vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“, u periodu od godinu dana, kako bi se u odnosu na prikupljene podatke utvrdila njena prisutnost i stanje, te preduzele aktivnosti za adekvatnu zaštitu ove značajne vrste. Dobijeni rezultati mogu biti osnov za iniciranje revizije statusa vrste.

2. OPIS ZADATKA

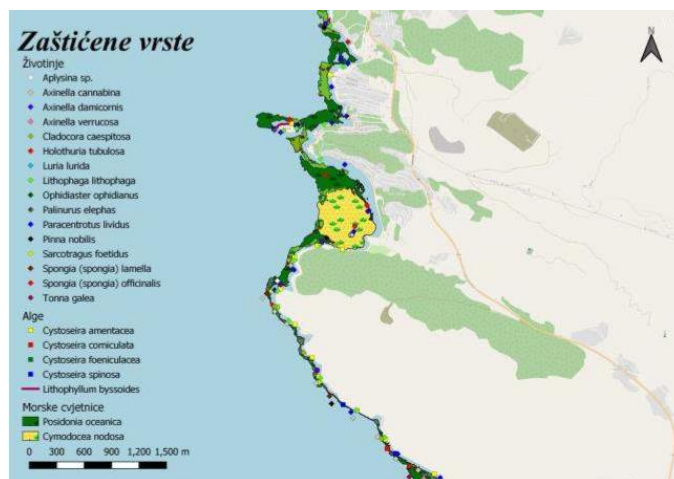
Predmet ovog projektnog zadatka je sprovođenje monitoringa vrste *Pinna nobilis* u morskom zaštićenom području – Parku prirode „Stari Ulcinj“.

Studijom zaštite za zaštićeno područje „Stari Ulcinj“ iz 2021. godine, koju je izradila Agencija za zaštitu životne sredine, vrsta *Pinna nobilis* (Linnaeus, 1758) evidentirana je na osnovu sakupljenih informacija iz literaturnih izvora i najnovijih istraživanja, kao jedna od bentosnih vrsta identifikovanih na području Starog Ulcinja sa konzervacijskim statusom na međunarodnom i nacionalnom nivou. Međutim, u okviru istraživanja za potrebe izrade ove Studije, na istraženim područjima Parka prirode „Stari Ulcinj“ zabilježene su isključivo prazne ljuštore uginulih jedinki ove vrste koju IUCN izdvaja u kategoriju kritično ugroženih (CR – Critically Endangered). Ranija istraživanja su potvrdila prisustvo ove vrste na pješčanim staništima ovih područja ali najvjerovatnije usled bolesti izazvane parazitom *Haplosporidium pinnae* sve jedinke su uginule tako da tokom terenskog rada nisu zabilježene žive jedinke.

Studijom zaštite za zaštićeno područje „Stari Ulcinj“ date su lokacije, koje se nalaze u okviru morskog dijela Parka prirode „Stari Ulcinj“, na kojima je evidentirano prisustvo vrste *Pinna nobilis* a čiji opis je dat u okviru poglavlja III Prostorni raspored najznačajnijih staništa i vrsta (Kartografski prikaz morskih vrsta i staništa značajnih za zaštitu) (Slika br.1 i Slika br.2).

Slika br. 1: Rasprostranjenost vrste *Pinna nobilis*

Slika br. 2: Prostorna raspodjela najznačajnijih zaštićenih vrsta Parka prirode „Stari Ulcinj“

Odlukom o proglašavanju zaštićenog područja Park prirode „Stari Ulcinj“ (Sl. list Crne Gore 15/22) vrsta *Pinna nobilis* jedna je od vrsta koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima i predstavlja jednu od ciljnih prirodnih vrijednosti za zaštitu u morskom dijelu Parka.

S obzirom na značaj vrste *Pinna nobilis* i njen status zaštite na međunarodnom i nacionalnom nivou, Planom upravljanja za Park prirode Stari Ulcinj (2023-2027) predviđeno je da se na godišnjem nivou vrši inventarizacija vrste *Pinna nobilis*, te da se na osnovu rezultata inicira revizija statusa vrste.

S tim u vezi, cilj ovog projektnog zadatka je da se na području Parka prirode „Stari Ulcinj“ istraže lokacije na kojima je u prethodnom periodu bilo evidentirano prisustvo vrste *Pinna nobilis*, kao i eventualno drugih lokacija ukoliko su stanište i drugi uslovi pogodni za razvoj ove vrste. Sprovedenjem ovih aktivnosti sakupiće se relevantni podaci o stanju i prisutnosti ove ugrožene vrste.

Aktivnost predviđena ovim projektnim zadatkom je:

- **Monitoring vrste *Pinna nobilis* u Parku prirode „Stari Ulcinj“**

Polaznu osnovu za monitoring vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“ predstavlja sledeća dokumentacija:

- Agencija za zaštitu životne sredine (2021): Studija zaštite za zaštićeno područje „Stari Ulcinj“, Podgorica
- Bacran-Petricoli, T. 2007. Morska staništa- Priručnik za inventarizaciju i praćenje staništa. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Kersting D. K., Hendriks I. E. (2019) Short guidance for the construction, installation, and removal of *Pinna nobilis* larval collectors. IUCN. 6pp.

Navedenu dokumentaciju će Naručilac, ukoliko bude potrebno, dostaviti izabranom ponuđaču nakon potpisivanja Ugovora.

3. METODOLOGIJA

Predmetno istraživanje vršiće se u skladu sa sledećom metodologijom:

- **Septembar – Novembar**

Monitoring će se sprovoditi ronjenjem na lokacijama u okviru Parka prirode „Stari Ulcinj“ na kojima je Studijom zaštite za zaštićeno područje „Stari Ulcinj“ evidentirano prisustvo vrste *Pinna nobilis*, kao i drugim lokacijama Infralitorala sa muljevito-pjeskovitim dnom i biocenozom morske cvjetnice *Posidonia oceanica* koje najčešće nastanjuje vrsta *Pinna nobilis*. Potrebno je izvršiti pregled svih lokacija u infralitoralu Parka prirode „Stari Ulcinj“ koje predstavljaju potencijalna staništa vrste *Pinna nobilis*, zbilježiti prisutnost školjke *Pinna nobilis*, broj jedinki po površini dna, veličinu jedinki i njihovo stanje (oštećenost i sl.), prisutnost mladih jedinki, kao i opis neposrednog okruženja. Za svaku jedinku potrebno je odrediti geolokaciju radi mapiranja prisutnosti u Izvještaju.

- **Mart – Septembar**

Monitoring prisustva vrste *Pina nobilis* će se sprovoditi postavljanjem kolektora za prihvatanje larvi na trajno privezanoj liniji na pet (5) lokacija prepoznatih Studijom zaštite za zaštićeno područje „Stari Ulcinj“ (poglavlje III Prostorni raspored najznačajnijih staništa i vrsta).

Potrebno je izvršiti pregled svih lokacija, zbilježiti prisutnost larvi i broj mladji vrste *Pinna nobilis*, veličinu, stanje i prisutnost mladih jedinki, kao i opis neposrednog okruženja. Za svaku jedinku potrebno je odrediti geolokaciju radi mapiranja prisutnosti u Izvještaju.

Potrebno je primijenjivati metodologiju usvojenu od strane IUCN-a, koja je objavljena u dokumentu „Kratki priručnik za formiranje, postavljanje i uklanjanje kolektora za larve vrste *Pinna nobilis*“ (dokument Kersting D. K., Hendriks I. E. (2019) Short guidance for the construction, installation, and removal of *Pinna nobilis* larval collectors. IUCN. 6pp.).

4. IZVJEŠTAVANJE

Po završetku svake pojedinačne aktivnosti predviđene ovim projektnim zadatkom potrebno je pripremiti i dostaviti posebne Izvještaje o sprovedenim aktivnostima u kojima treba da budu detaljno opisane sprovedene aktivnosti uz fotografije:

- **Izvještaj o prisustvu vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“**
Potrebno je dostaviti Izvještaj sa tekstualnim i grafičkim priložima (fotografije i mape) o pregledu i evidenciji prisustva vrste *Pinna nobilis*. Ovaj izvještaj treba da sadrži i preporuku za eventualno nove lokacije (prikazane po prioritetima) na kojima se u narednim godinama treba sprovesti monitoring prisustva larvi vrste *Pinna nobilis*.
- **Izvještaj o sprovedenom istraživanju prisustva larvi vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“**
Potrebno je dostaviti Izvještaj sa tekstualnim dijelom, fotografijama, podacima i zaključcima o rezultatima sprovedenog monitoringa prisustva larvi i mladji vrste *Pinna nobilis* na lokacijama definisanih Studijom zaštite za zaštićeno područje „Stari Ulcinj“.
- **Konačni Izvještaj sa sumiranim zaključcima cjelokupnog istraživanja vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“**
Ovaj Izvještaj treba da sadrži sve podatke dobijene tokom istraživanja, sa jasnim smjernicama i preporukama za sprovođenje budućih koraka u cilju zaštite sa posebnim osvrtom na potrebu iniciranja revizije statusa ove vrste, koja prema IUCN-u se izdvaja u kategoriju kritično ugroženih (CR – Criticallly Endangered).

Izvještaje je potrebno dostaviti u štampanom i elektronskom obliku.

Uz izvještaje potrebno je dostaviti elektronske verzije svih fotografija i video zapisa, koji će se koristiti u promotivne i edukativne svrhe. Sav materijal mora biti dostavljen elektronskim putem neke od internet alatki ili programa za dijeljenje datoteka kao i na USB memoriji.

Digitalne verzije sakupljenih podataka je potrebno dostaviti u formatu koji će biti naknadno definisan od strane NARUČIOCA, a koji će biti kompatibilan sa postojećom Bazom podataka za zaštićena područja Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, koja je trenutno u fazi nadogradnje.

5. DINAMIKA REALIZACIJE

Monitoring će se sprovoditi u jednoj godini, na jednoj ili više lokacija na osnovu usvojenog i dogovorenog predloga između Izvođača i Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, primjenom definisane metodologije. Izvođač će biti u obavezi da dostavi Izvještaj za svaki period istraživanja, kao i konačni Izvještaj sa zaključcima, i predlogom za iniciranje revizije statusa (ukoliko bude potrebno), a sve u skladu sa ovim projektnim zadatkom.

Sve aktivnosti predviđene ovim projektnim zadatkom potrebno je realizovati prema sledećoj dinamici:

- **29. novembar 2024. godine** - Dostava Izvještaja o prisustvu vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“
- **15. septembar 2025. godine** – Dostava Izvještaja o sprovedenom istraživanju prisustva larvi i mlađi vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“
- **15. septembar 2025. godine** – Dostava Konačnog Izvještaja sa sumiranim zaključcima cjelokupnog istraživanja vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“

6. NAČIN PLAĆANJA

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore će izvršiti plaćanje u roku od 15 dana po dostavljanju izvještaja sa fakturama, za svaku od sledećih stavki pojedinačno:

- Izvještaja o prisustvu vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“;
- Izvještaja o sprovedenom istraživanju prisustva larvi i mlađi vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“; Konačni Izvještaja sa sumiranim zaključcima cjelokupnog istraživanja vrste *Pinna nobilis* na području Parka prirode „Stari Ulcinj“.